

Подальші дослідження у цій сфері є перспективними у напрямку виявлення додаткових обставин, які можуть вплинути на просторову диференціацію платежів за забруднення довкілля.

Список використаних джерел:

1. Методика визначення розмірів плати і стягнення платежів за забруднення навколишнього природного середовища України [Електронний ресурс] / Закони України: інформаційно-правовий портал. - Режим доступу:

http://www.uazakon.com/documents/date_52/pg_ifngsr.htm

2. Глухов В.В. Экономические основы экологии / В.В. Глухов, Т.В. Лисочкина, Т.П. Некрасова и др. – СПб.: Спец. литература, 1995. – 280 с.

3. Стадницька Ю.Ю. Екологічний туризм як напрямок сталого розвитку. / Ю.Ю. Стадницька // 2-й Міжнародний конгрес «Захист навколишнього середовища. Енергоощадність. Збалансоване природокористування» Збірник матеріалів (Львів, 19-22 вересня 2012 року).

Національний університет «Львівська політехніка», Львів ЗУКЦ, 2012. - с. 221.

References

1. Ministry of environment Ukraine. (1993). *Methodyka vyznachennya rozmiriv platy i styagnennya plateziv za zabrudnennya navkolyshnogo seredovyscha Ukrayiny* [Methods of determining the size of payments and collection of payments for environmental pollution Ukraine]. Laws of Ukraine: information and pravovoy portal. Retrieved from http://www.uazakon.com/documents/date_52/pg_ifngsr.htm [in Ukrainian].

2. Glukhov, V.V. (1995). *Ekonomicheskiye osnovy ekologii* [Economic fundamentals of ecology]. SPb: Spets.literatura. [in Ukrainian].

3. Stadnytska, Yu. Yu. (2012). *Ekologichnyj tyuzm yak napryamok stalogo rozvytku* [Environmental tourism as direction stabilized progress]. 2-ii Miznarodnyy kongres "Zaxyst navkolyshnygo seredovyscha. Zbalansovane Prirodokorystvannya" [2nd International Congress "Environmental protection. Energy-saving. Balanced Nature"]. Lviv Polytechnic National University. [in Ukrainian].

УДК 330.87: 311

Н. І. Дучинська

доктор економічних наук, професор
кафедра економічної теорії,

Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара, м. Дніпропетровськ

НЕРІВНОМІРНІСТЬ У РОЗПОДІЛІ ДОХОДІВ В УМОВАХ РИНКОВОЇ ЕКОНОМІКИ

У статті охарактеризовано диференціацію доходів населення у національній економіці. Виділено основні напрямки диференціації, її причини і наслідки. Відмічено, що наявність значної нерівності в розподілі доходів вітчизняних домашніх господарств слугує антистимулом ефективної найманої праці, гальмом зростання ділової активності. Запропоновано застосування державою соціально орієнтованої політики розподілу доходів з метою нагромадження соціального капіталу.

Нерівномірний розподіл ресурсів і грошових потоків серед населення пов'язаний з впливом економічних причин і чинників – кон'юнктурою на ринку праці, рівнем економічного розвитку галузі, регіону, індивідуальними особливостями людини, сімейним станом тощо. Диференціація доходів посилюється завдяки мінімізації економіки і отриманню тіньових доходів у країні і за її межами.

Метою дослідження статті є потреба аналізу стану і динаміки нерівномірності у розподілі доходів у вітчизняній економіці, з'ясування причин виникнення даного явища і напрямків його негативного впливу на економічну поведінку домогосподарств.

Зроблено висновок, що значна диференціація доходів небезпечна для суспільства, так як містить у собі соціальні загрози економічному розвитку країни, а саме: погіршення рівня й якості життя, зростання еміграції найбільш кваліфікованих робітників, порушення принципів соціальної справедливості, втрата мотивації до праці, переоцінка цінностей. У зв'язку з цим необхідним є поєднання економічного розвитку з розвитком соціальної довіри, міцними зв'язками всередині суспільства, взаємоповаги. Завдяки нагромадженню соціального капіталу європейські суспільства досягають наміченої мети і формують нові моделі поведінки економічних суб'єктів, підвищення ефективності виробництва і добробуту переважної більшості населення.

Ключові слова: розподіл доходів, диференціація доходів, поляризація доходів, рівень життя, мотивація економічних суб'єктів? домашні господарства, соціальний капітал

Duchynska N. UNEVEN INCOME DISTRIBUTION IN A MARKET ECONOMY

The article describes the differentiation of income in the national economy. The main areas of differentiation, its causes and consequences are marked. It is noted that the existence of significant inequalities in the distribution of national households' income serves as a negative motive force of labor, brake growth in business activity. Application of the national social oriented policy of income distribution for the purpose of social capital accumulation is proposed.

The uneven distribution of resources and cash flows of the population associated with exposure to economic reasons and factors - the situation on the labor market, the level of economic development of the sector, region, individual to individual, marital status and so on. Differentiation of incomes enhanced by shadow economy and shadow receiving income in the country and abroad.

The aim of the research paper is the need for analysis of the dynamics and the uneven distribution of income in the domestic economy, the elucidation of the causes of this phenomenon and trends of its negative impact on the economic behavior of households.

It is concluded that significant income differentials dangerous for society, as includes a social threat to economic development, namely the deterioration level and quality of life, increase in emigration the most skilled workers, violation of the principles of social justice, loss of motivation to work, reassessment of values. In this connection requires a combination of economic development with the development of social trust, strong relationships within society and mutual respect. Due to the accumulation of social capital European societies reach the target and form new patterns of behavior of economic agents, increase production efficiency and well-being of the vast majority.

Keywords: *income distribution, income differentiation, polarization of incomes, living standards, motivation of economic subjects, households, social capital*

Основними видами доходів економічних суб'єктів у ринковій економіці є заробітна плата, прибуток, доходи від власності на землю, об'єкти нерухомості, цінні папери, інтелектуальну власність, а неконкурентоспроможних членів суспільства – соціальні допомоги, виплати, утримання та інші трансферти.

Ринкова економіка характеризується нерівномірністю у розподілі доходів домашніх господарств, що спонукає останні до зростання зайнятості, більш продуктивної та інтенсивної праці, а держави – до регулювання нерівномірності в доходах з метою уникнення їх різкої диференціації. Тим самим, диференціацію доходів можна розглядати як стимул економічного зростання, активізації ділової активності.

Нерівномірний розподіл ресурсів і грошових доходів серед населення пов'язаний з впливом економічних причин і чинників – кон'юнктурою на ринку праці, рівнем економічного розвитку галузі, регіону, індивідуальними особливостями людини, сімейним станом тощо. Люди відрізняються між собою працьовитістю, активністю, здібностями, освітою, володінням власністю, умінням продуктивно витратити доходи і т.ін. Виходячи з цього, вони не можуть працювати, заробляти і жити однаково, тому й мають стимули працювати більше.

Слід зазначити, що досягаючи певної межі, соціально-економічна нерівність починає відігравати негативну роль, руйнуючи мотивацію господарських суб'єктів, пригнічуючи стимули до розвитку, створюючи соціальну напругу, і виступає антистимулом, гальмом економічного розвитку та соціальної справедливості, чинником посилення соціальної напруги в суспільстві. Нерівномірність розподілу доходів підриває моральні цінності робітників, руйнує моральну регуляцію їхньої економічної поведінки, їх індивідуальну здатність «відносно самостійно визначати і направляти свою лінію поведінки в суспільстві без зовнішнього контролю, що кристалізується в таких поняттях як совість, честь, почуття власної гідності» [1, с.199].

Проблему розподілу доходів досліджували видатні економісти: Кене Ф., Рікардо Д., Сміт А., Маркс К., Модильяні Ф., Кейнс Дж., Паретто В., Лоренц М., Джинні К. та ін. Серед вітчизняних вчених, що аналізують дану проблему, слід відмітити Гвелесіані А., Гейця В., Лібанову Е., Мандибуру В., Простотіну С., Сімкіну Н., Стожок О., Тютюнникову С. та ін.

Тютюнникова С., Сімкіна Н. досліджує вплив нерівномірності доходів на формування морального

потенціалу людини [1], Стожок О. характеризує формування і розподіл доходів населення в умовах трансформації економіки [2]. Гвелесіані А. присвятив дослідження аналізу, прогнозуванню і регулюванню диференціації грошових доходів населення [3]. Яровий І. надає увагу питанням бідності працюючого населення та поляризації його доходів [4]. Простотіна С. аналізує вимірювання диференціації доходів населення за регіонами країни [5].

Україна, як і інші країни СНД, зіткнулася з проблемою зростання нерівності доходів населення, зниженням рівня і якості життя, масовим зубожінням населення. В умовах посилення диференціації доходів в останні роки з'явилась нагальна потреба вивчення причин виникнення і поглиблення нерівності у розподілу доходів в економіці України та шляхів її зменшення.

Метою дослідження статті є потреба аналізу стану і динаміки нерівномірності у розподілу доходів у вітчизняній економіці, з'ясування причин виникнення даного явища і напрямків його негативного впливу на економічну поведінку домогосподарств.

Недосконалість системи регулювання доходів населення в трансформаційній економіці та форми її реалізації, які породжують нерівність розподілу доходів, пов'язані з тінізацією економіки, корупцією, злиттям бізнесу і влади, монопольним привласненням природної ренти тощо.

Вітчизняна статистика замовчує реальний стан справ щодо доходів домашніх господарств і їх диференціації. Як правило, мінімальна заробітна плата, прожитковий мінімум не дає можливості вижити пересічному українцю. Приймаючи мінімальні рівні виживання населення разом з представниками профспілок, підприємців і роботодавців, уряд розраховує споживчу корзину за заниженими цінами, без врахування рівня інфляції, зростання вартості комунальних послуг.

В Україні вартість мінімального споживчого кошика залежить від суми прожиткового мінімуму. У зв'язку з цим споживання деяких товарів зводиться до абсурду. Наприклад, жінка може купувати собі сукню один раз на п'ять років, чоловік має носити куртку чотири роки. Холодильник можна змінювати один раз на п'ятнадцять років, а телевизор – раз на десять. Якщо у споживчу корзину американця входить 300 найменувань товарів, німця – 475, француза – 250, то українця – лише в останні кілька років близько 220.

Значний вплив на доходи населення має інфляція (відкрита і прихована). Її реальний стан ми відчуваємо по спустошених кишенях, знецінених

заощадженнях, дізнаємось про нього за даними Держкомстату, за оцінками МФВ, представників ОБСЕ, із соціологічних опитувань, експертних оцінок тощо.

Згідно статистичних даних, в Україні підвищились ціни виробників промислової продукції. У липні 2015 року у порівнянні з відповідним періодом 2014 року вони виросли в середньому на 37%, у той час як у видобувній промисловості їх динаміка становила 42,8%. У постачанні електроенергії, газу, пари та кондиційного повітря тарифи збільшилися на 32,6%. Безумовно, це призвело і до зростання витрат, а в подальшому - й цін на споживчі товари. Так, якщо індекс споживчих цін у лютому 2015 р. становив 103,3, то у травні – 138,6, у серпні – 140,1 [6]. Тим самим, товарне наповнення грошових доходів пропорційно зменшилось.

У вітчизняній статистиці для аналізу диференціації домогосподарств за рівнем матеріальної забезпеченості з 2007 р. застосовуються нові критерії: показники грошових доходів з урахуванням надходжень з особистого підсобного господарства, безготівкових пільг та субсидій, отриманих від держави, допомоги від родичів та інших осіб замість показників грошових та сукупних витрат, які застосовувалися у 1999–2006рр. Зміна показників пояснюється тим, що з 2006 р. – майже в усіх регіонах країни спостерігалось перевищення рівня доходів домогосподарств над рівнем їх сукупних витрат. Тому у сучасних умовах показники доходів стали більш точно характеризувати реальний стан добробуту домогосподарств, ніж показники витрат, використання яких було доцільним у попередні роки.

В економічній теорії рівень бідності оцінюють опосередковано через показники рівномірності розподілу доходів. Чим більш нерівномірно розподілені доходи всередині суспільства, тим більша частина населення буде вважати себе бідною. Для оцінки рівномірності розподілу доходу використовують коефіцієнти Лоренца та Джині, а також кватильний, квінтільний, децильний коефіцієнти. Графічно ступінь нерівномірності розподілу доходів ілюструється за допомогою кривої М. Лоренца.

Згідно з офіційними даними, в Україні у 2000-2013 рр. децильний коефіцієнт диференціації загальних доходів населення зменшувався: у 2000 р. він становив 3,5, у 2005 – 3,8, у 2010 – 2,5, у 2013 – 2,4. Нерівність доходів в Україні не досягає критичного рівня (0,4 індексу Джині), хоча на практиці різниця іноді сягає сотні разів [10].

У 2010 році в порівнянні з 2009 роком реальний наявний дохід на одну особу в Україні виріс до 117,1%. У 2013 р. він скоротився на 9,0%, а в 2014 на 25,5% [11]. Зменшення доходів спостерігається й за регіонами. У Луганській обл. – на 46,6 %, у Донецькій обл. – на 37,5%, у Херсонській – на 23,7%, у Львівській – на 20,5%, у Дніпропетровській – на 16,9%. Зазначена ситуація пояснюється, перш за все тим, що економіка працює на підтримку Збройних сил, ведення військових дій на окупованих

територіях. Разом з тим, в основних галузях промисловості спостерігаються кризові явища, масове банкрутство підприємств, зниження їх ділової активності, несприятливі умови для ведення малого і середнього бізнесу, рейдерські захвати, що свідчать про корупцію, переділ власності тощо.

Нажаль, не відбувається позитивних змін в економіці, вона не повертається до людей обличчям. Це призводить до зростання відкритого і прихованого застійного безробіття, що являється важливим чинником зубожіння економічно активного населення поряд з низьким попитом на ринку праці.

Чисельність населення із середньодушовими доходами у місяць, нижчими прожиткового мінімуму в Україні (у млн. чел.) становила: у 2010 р. – 3,6 (8,6%), у 2012 р. – 3,8 (9,0%), у 2013 р. – 3,5 (8,3%), у 2014 р. – 3,2 (8,6%) [7]. Протягом 2014-2015 рр. ситуація погіршилась і за розрахунками дослідників, приблизно чверть населення знаходиться за межею бідності.

Проблема посилюється ще й тому, що бідність спостерігається й серед працюючого населення. Якщо бідність соціально вразливих, неконкурентоспроможних на ринку праці категорій населення може бути виправдана з урахуванням складного економічного стану країни в умовах військових дій, масового переселення громадян з окупованих територій, то бідність працюючого населення – виправдати складно. Зайняті мають стабільне джерело доходів, які не дають можливості повноцінно жити [4].

Яровий І. «трактує поняття «бідність серед працюючого населення» як явище, яке уособлює стан економічно активного населення і виражається у частковій або повній відсутності власних грошових засобів для накопичення через їх цілковиту спрямованість на задоволення мінімальних споживчих стандартів для працівників і базових потреб непрацюючих членів власної родини» [4, с. 242].

Ми погоджуємось з думкою автора, що бідність пов'язана з цілою низкою економічних, соціальних, демографічних причин. Вона відрізняється також загальними, специфічними та інституціональними чинниками, потребує уточнення вибору критеріїв бідності, які можна застосовувати на практиці з метою подолання існуючого серед працюючого населення явища. На наш погляд, корисною для практиків є запропонована Стожок О. система показників і напрямків диференціації бідного населення на малозабезпечених (верхня межа бідності, що становить 0,75 медіального рівня сукупних витрат), бідних (нижня межа бідності – 0,6 медіального рівня сукупних витрат), зубожілих (межа фізіологічного виживання), надзубожілих (наднизький рівень споживання до 0,4 медіального рівня сукупних витрат) [2, с. 7].

Аналіз статистичних даних показує наявність значного впливу тіньових доходів на формування нерівності в доходах домашніх господарств. Складність дослідження нерівності полягає в тому, що облік тіньових доходів в Україні відсутній, а обсяги тіньової економіки не зменшуються. Заробітна

плата «в конвертах», приховування прибутку бізнесом, корупційні доходи призводять до заниження показників фактичного рівня нерівності доходів населення, а також не дають змоги виявити реальний стан справ.

У сучасних умовах діють тенденції посилення диференціації доходів домашніх господарств всередині країн і зростання розривів доходів між країнами світу. Тенденція не є однозначною для всіх країн світу. Приблизно 80% жителів планети проживає в місцях, де диференціація доходів зростає. Серед чинників, що впливають на виникнення зазначених тенденцій є глобалізація та міжнародна торгівля, стратегія розвитку країн, сила і впливовість на роботодавців профспілок тощо [8, с. 129].

Розвиток країн світу стикається з неочікуваними кризами, що виникають в одній країні чи групі близьких країн. Реальні доходи все більшої кількості робітників відриваються від доходів фінансових еліт, отриманих спекулятивним оборотом похідними фінансових інструментів [8]. За розрахунками Всесвітнього банку у 2012-2014 роках за розподілом валового внутрішнього продукту на душу населення згідно паритету купівельної спроможності Україна посідала 105-е місце серед 185 країн світу. Якщо у 2014 році зазначений показник в Україні становив 8665 доларів, то в Австрії та Німеччині майже у 5,3 разів більше (46082 і 45616 дол. відповідно), у Литві, Естонії, Польщі майже у 3 рази більше (26643 дол., 26355 дол., 24882 дол. відповідно) [6].

Економічний розвиток, на думку Г.В.Колодко, повинен базуватись на трьох основних постулатах: стрімке економічне зростання або зростання, засноване на ринках товарів і капіталу, інвестиціях, фінансах і трудових ресурсах; соціальне стійке зростання, або зростання, що базується на справедливому, соціально орієнтованому розподілі доходів і адекватному доступі основних груп населення до соціальних благ і екологічне зростання, що засноване на встановленні здорового балансу між економічною активністю суб'єктів господарювання і навколишнім середовищем. Як бачимо, соціально спрямований розподіл доходів є засобом досягнення економічного зростання. «Цей зв'язок не змогла виділити ні неоліберальна економічна думка, ні економічна політика, що основана на ній; в результаті вона родила серйозну кризу, яка й зруйнувала її» [9].

Розв'язок проблем нерівномірності розподілу доходів і подолання бідності неможливий без втручання держави у відновлення виробництва у зв'язку зі структурними зрушеннями економіки, без сприяння зростанню зайнятості населення, підтримки соціально незахищених категорій населення, без розвитку системи соціального і медичного страхування тощо

В умовах формування постіндустріального типу розвитку, у якому вищою цінністю та головним критерієм розвитку є людина, її інтелектуальний та соціальний капітал, з'являється необхідність подолання економічних і соціальних загроз, що пов'язано із вдосконаленням перерозподільних механізмів держави.

Значна диференціація доходів небезпечна для суспільства, так як містить у собі соціальні загрози економічному розвитку країни, а саме: погіршення рівня й якості життя, зростання еміграції найбільш кваліфікованих робітників, порушення принципів соціальної справедливості, втрата мотивації до праці, переоцінка цінностей. У зв'язку з цим необхідним є поєднання економічного розвитку з розвитком соціальної довіри, міцними зв'язками всередині суспільства, взаємоповаги. Саме завдяки соціальному капіталу, європейські суспільства досягають наміченої мети через формування нової моделі поведінки економічних суб'єктів, підвищення ефективності виробництва і добробуту переважної більшості населення [12]. У свою чергу, довіра, активність, взаємодопомога, підтримка основ демократії сприяють зниженню загального рівня корупційної активності.

Слід також зазначити, що застосування різних методик оцінки бідності та соціальної нерівності на практиці дає різні результати, які можуть значною мірою відрізнятись один від другого. Це пояснюється існуванням методологічних розбіжностей у підходах до оцінки бідності. Зокрема, адекватність результатів досліджень з використанням підходу порівняння доходів або витрат домогосподарств з нормативом значною мірою залежить від обґрунтованості самого нормативу. Завищення або заниження останнього впливає на оцінку бідності в країні. Крім того, як ми вже відмічали, рівень тінізації вітчизняної економіки достатньо високий, тому не дає можливості об'єктивно і реально оцінити доходи домашніх господарств, їх порівняльний аналіз, простежити динаміку нерівності розподілу доходів.

Аналіз стану розподілу доходів у вітчизняній економіці свідчить про негативну динаміку і поглиблення нерівномірності, що викликані низкою економічних, соціальних, зовнішньоекономічних причин. Останні доповнилися поширенням економічно неактивних підприємств, банкрутством бізнесу і його тіньовою складовою, військовою агресією з боку сусідньої держави, бездіяльністю органів державної влади тощо.

З метою з'ясування реального стану нерівномірності розподілу доходів існує нагальна необхідність розширювати і вдосконалювати вітчизняну статистику доходів, широко застосовувати світовий досвід, удосконалювати методики аналізу рівня життя населення, відповідних показників, критеріїв, що характеризують диференціацію малозабезпеченості, визначення прожиткового мінімуму, мінімальної заробітної плати, споживчої корзини тощо.

Державі необхідно активно впроваджувати стратегію зростання зайнятості для економічно активного населення у поєднанні із забезпеченням соціального захисту неконкурентних категорій населення.

В подальших дослідженнях слід надати увагу формуванню грошової та вартісної індивідуальної частки домогосподарств у сукупному продукті, що формується під впливом відносин розподілу і перерозподілу.

Список використаних джерел:

1. Симкина Н.В. Актуализация нравственного потенциала человека и роль семьи в его формировании / С.В. Тютюнникова, Н.В. Симкина // Бизнес-Информ. – 2012. – №9. – С.198-201.
2. Стожок О.З. Формування і розподіл доходів населення в умовах трансформації економіки: автореф. дис.....канд. екон. наук: 08.09.01 «Демографія, економіка праці соціальна економіка і політика»/О.З Стожок; Донецький національний університет. – Донецьк, 2004. – 20 с.
3. Гвелесіані А.Г. Диференціація грошових доходів населення: аналіз, прогноз та механізм регулювання: монографія/ А.Г. Гвелесіані; Ін-т демографії та соц. дослідж. НАН України. – К.,2008. – 154 с.
4. Яровий І.М. Бідність серед працюючого населення/ І.М. Яровий// Актуальні проблеми економіки. – 2012. – №6(132). – С. 242 - 247.
5. Простотіна С. Вимірювання диференціації доходів населення в системі регулювання соціально-економічного розвитку регіонів: автореф. дис.....канд. екон. наук: 08.00.05 «Розвиток продуктивних сил і регіональна економіка» / С.В. Простотіна; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. – Х., 2010. – 20 с.
6. Всемирный банк (1 July 2015). ВВП по ППС на душу населения. GDP based on purchasing-power-parity (PPP) per capita [Електронний ресурс]. – Режим доступу // <https://www.google.com.ua>
7. Диференціація життєвого рівня населення (1999-2013 рр.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
8. Колодко Гжегож В. Куда идет мир: политическая экономия будущего / Г.В. Колодко; пер. с пол. Ю. Чайникова. – М.: Магистр, 2014. – 214 с.
9. Колодко Гжегож В. Новый прагматизм и будущее мировой экономики [Електронний ресурс]. – Режим доступу [http:// comstol.info/2013/02/ekonomika/5826](http://comstol.info/2013/02/ekonomika/5826).
10. Розподіл населення за рівнем середньодушових еквівалентних загальних доходів [Електронний ресурс] . – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
11. Доходи населення за регіонами України [Електронний ресурс] . – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
12. Дучинська Н.І. Диференціація доходів домашніх господарств в умовах ринкової економіки // Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасний стан та проблеми розвитку статистики, обліку та аудиту в умовах глобалізації» . – Дніпропетровськ, 2015. – 146 с.
2. Rozpodil naseleennia za rivnem serednodushovykh ekvivalentnykh zahalnykh dokhodiv [The distribution of the population in terms of average total income equivalent]. Retrieved from // www.ukrstat.gov.ua. [in Ukrainian].
3. Dokhody naseleennia za rehionamy Ukrainy [Household income in regions of Ukraine]. Retrieved from // www.ukrstat.gov.ua. [in Ukrainian].
- 4.Grzegorz W. Kolodko, (2014) Kuda ydet myr: polytycheskaia ekonomia budushcheho [Where is the world: the political economy of the future]. Moscow : MaHystr. [in Russian].
5. Grzegorz W. Kolodko Novyj pragmatizm i budushhee mirovoj jekonomiki [New Pragmatism and the future of the world economy]. Retrieved from <http://comstol.info/2013/02/ekonomika/5826>.
6. Duchynska, N.I. (2015). Dyferentsiatsiia dokhodiv domashnikh hospodarstv v umovakh rynkovoї ekonomiky [Differentiation of household incomes in a market economy],Materialy Mizhnarodnoi naukovopraktychnoi konferentsii «Suchasnyi stan ta problemy rozvytku statystyky, obliku ta audytu v umovakh hlobalizatsii» [International scientific conference "Current state and problems of statistics, accounting and audit in the context of globalization"]. Dnepropetrovsk. [in Ukrainian].
- 7.Simkina, N.V. (2012). Aktualizacija нравstvennogo potentsiala cheloveka i rol' sem'i v ego formirovaniі [Actualization of moral potential of the person and family rol in its formation] Biznes-Inform - Business-Inform,9,198-201.
8. Vsemirnyj bank [The World Bank] (1 July 2015). VVP po PPS na dushu naselenija [GDP in PPS Per Head of the population]. Retrieved from <http://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.PCAP.PP.CD>.
9. Gvelesiani, A.G.(2008). Dyferentsiatsiia hroshovykh dokhodiv naseleennia: analiz, prohnoz ta mekhanizm rehuliuвання [Differentiation of incomes of the population: analysis, forecast and adjustment mechanism] (Monograph, Institute of Demography and Social. for Scientific. NAS of Ukraine, Ukraine). [in Ukrainian].
10. Prostopina, C. (2010). Vymiriuvannia dyferentsiatsii dokhodiv naseleennia v systemi rehuliuвання sotsialno-ekonomichnoho rozvytku rehioniv [Measuring income differentiation in the regulation of social and economic development of regions]. (Master's thesis, Kharkiv National Academy of Municipal Economy Ukraine). Kharkiv.[in Ukrainian].
- 11 Stozhok, O.Z. (2004). Formuvannia i rozpodil dokhodiv naseleennia v umovakh transformatsii ekonomiky [The formation and distribution of income in the economic transformation]. (Master's thesis, Donetsk National University). Donetsk.[in Ukrainian].
12. Yarovi, I.M. (2012). Bidnist sered pratsiuuchoho naseleennia[Poverty among the working population]. Aktualni problemy ekonomiky - Actual problems of economy,6(132),242 - 247.[in Ukrainian].

References

1. Dyferentsiatsiia zhyttievoho rivnia naseleennia (1999-2013 rr.) [Differentiation living standards. (1999-2013 gg.)]. Retrieved from // www.ukrstat.gov.ua. [in Ukrainian].